

SOSU-elever og opgaveoverdragelse

Eleverne kommer ud på mange forskellige tidspunkter og på hvert oplæringssted er der flere elever på en gang. Elever er fra forskellige optag og dermed også på forskellige niveauer ift. opgaveoverdragelse.

Dette kræver, at du som vejleder har indsigt i den generelle viden ift. opgaveoverdragelse ex. formål, baggrund, definitioner og begreber samt hvad hvert enkelt elevs forudsætninger er for at kunne planlægge det optimale elevforløb og dermed medvirker til at eleven har mulighed for at opnå et godt match til den faglige kompetenceprofil.

Opgaveoverdragelse af sundhedslovsydelser

Generelt	
Gældende for	Oversigt for Opgaveoverdragelse af sundhedslovsydelser gælder for autoriserede sundhedsmedarbejdere, ledere og medarbejdere i sygeplejen, hjemmeplejen og på plejecentre i Sundhed og Senior, samt personale som ikke er autoriseret i henhold til sundhedslovgivningen, men som foretager pleje og behandling af den enkelte borger i Jammerbugt Kommune.
Formål	Formålet med Opgaveoverdragelse af sundhedslovsydelser er at sikre: <ul style="list-style-type: none"> • At retningslinjer for delegation, opgaver og ansvar er tydelige og håndterbare for ledelse og medarbejdere i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommune • Et grundlag for, at retningslinjerne kan implementeres og være udgangspunkt for løsningen af sundhedslovsopgaver i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommune • At sundhedslovsydelserne løses med størst mulig kvalitet og patientsikkerhed
Generelt	Det er kun autoriserede sundhedsmedarbejdere, der kan opgaveoverdrage inden for sundhedslovsydelserne. Inden sundhedsmedarbejderen opgaveoverdrager sundhedslovsydelserne, skal det overvejes: <ul style="list-style-type: none"> • Om borgeren kan oplæres i helt eller delvist selv at klare opgaven (rehabilitering) • Om opgaven sig til overdragelse (kompleksitet) • Om det giver sammenhæng og kontinuitet at overdrage opgaven Den autoriserede sundhedsmedarbejder skal desuden aktivt tage stilling til, hvorvidt en opgave kan opgaveoverdrages ud fra den pågældende faggruppes kompetenceprofil og kan kun ske, når følgende betingelser er opfyldt: <ul style="list-style-type: none"> • Der foreligger en opdateret og aktuel sundhedsfaglig udredning • Sygeplejeindsatsen er beskrevet i den elektroniske omsorgsjournal og følgende informationer er dokumenteret:<ul style="list-style-type: none"> • Helbredstilstand og tilstandspræcisering er gennemarbejdet • Relevant handlingsanvisning (som er relateret til tilstanden) er oprettet • Gældende instrukser i relation til indsatsen skal være overholdt. Som eksempel: ved opgaveoverdragelse af medicindispensering skal borger have medicinæsker, med påsat labels med navn og CPR-nummer, FMK er opdateret, medicinen i hjemmet er gennemgået og det er sikret, at der er medicin til næste dispensering

- Indsatsen er visiteret med angivelse af opstartsdato

Indsats der ikke er gennemgået og bearbejdet, må ikke opgaveoverdrages, medmindre andet er aftalt mellem den koordinerende sygeplejerske og planlægger/faglig koordinator. Der kan eventuelt være behov for ledelsesmæssig inddragelse.

Det er altid medarbejderens ansvar at frasige sig en opgave, som den pågældende ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt. Påtager medarbejderen sig sygeplejeindsatsen, da er medarbejderen ansvarlig for at udføre sygeplejeindsatsen med omhu og samvittighedsfuldhed samt efter gældende lovgivning og de gældende retningslinjer og instrukser (VAR).

Det er **et ledelsesmæssigt ansvar at sikre, at opgaver inden for sundhedslovsydelserne varetages af medarbejdere med relevante kompetencer.**

Definitioner og begrebsafklaring

Sundhedslovsydelser/sygeplejeindsatser

Begreberne anvendes synonymt og henviser til sygeplejeindsatser, der bevilliges efter § 138 i Sundhedsloven.

Sygeplejeindsatser kan udføres af alle faggrupper og er således ikke forbeholdt sygeplejersker.

Autoriseret sundhedsmedarbejder

Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter er som følge af deres uddannelse autoriserede sundhedsmedarbejdere. De er omfattet af Autorisationsloven med tilhørende rettigheder og pligter, herunder pligten til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelse af deres virksomhed inden for såvel sundhedslov, servicelov som sociallov iflg. § 17 i Autorisationsloven.

Kompetencer/Kompetenceprofil

En sygeplejeindsats kan overdrages fra en sygeplejerske til en gruppe af social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere, **hvis sygeplejeindsatsen ligger indenfor de kompetencer**, der er beskrevet i **Sundhed og Seniors kompetenceprofil** for den pågældende faggruppe. Kompetenceprofilerne beskriver begge faggruppers basiskompetencer, samt hvilke kompetencer der kan opnås efter oplæring ud fra den enkeltes behov.

Delegering

Overdragelse af en opgave inden for sundhedslovsydelserne fra en autoriseret sundhedsmedarbejder til en anden faggruppe eller medarbejder.

Medhjælp

Medhjælp betegner den medarbejder, der udfører en delegeret opgave. Medhjælpen er ansvarlig for at udføre denne opgave efter gældende retningslinjer og instrukser samt i henhold til eventuel oplæring.

Opgaveoverdragelse

En sundhedslovsindsats kan overdrages fra en autoriseret sundhedsmedarbejder til en medarbejdergruppe. Opgaveoverdragelse kan ske til medarbejdere, hvis indsatsen ligger inden for deres kompetenceprofil. Hvis en opgave ikke ligger inden for medarbejderens kompetenceprofil og en medarbejder har opnået specialiseret kompetencer inden for en konkret opgave, kan opgaveoverdragelse ske, hvis nærmeste leder vurderer at medarbejderen har relevante kompetencer eller efter oplæring af medarbejderen.

Rammedelegation

Rammedelegation indbefatter, at en autoriseret sundhedsmedarbejder delegerer en opgave inden for en fastlagt ramme til en medhjælp der selv skal vurdere behovet for behandling og gennemførelse heraf.

Videre delegation

Autoriserede sundhedsmedarbejdere kan videredelegere en opgave. Videre delegation anvendes udelukkende, hvis en sygeplejerske/SSA grundet en uventet situation ikke er i stand til at varetage en planlagt og uopsættelig sundhedslovsydelse, hvorfor **dette så vidt muligt ikke bør finde sted**. Videre delegation er **personlig** fra en medarbejder til en anden og ansvaret for sygeplejeindsatsen og opfølgning ligger hos den medarbejder, der videredelegerer.

Ansvarsforhold

Generelt	Ved hver delegering skal der ske en vurdering af borgerens situation, opgavens kompleksitet samt medarbejderens kompetencer med henblik på, om det er fagligt forsvarligt at delegere opgaven.
Kommunalbestyrelsen	<p>Kommunalbestyrelsen har et klart og entydigt ansvar, når en opgave efter Sundhedsloven er delegeret til kommunen – uanset hvordan sygeplejeindsatsen er organiseret.</p> <p>Ansvaret er gældende, uanset om det drejer sig om plejecenter, hjemmepleje, sygeplejen, sociale botilbud mv.</p> <p>Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er en ledelse, der kan sikre en arbejdstilrettelæggelse, som tilgodeser patientsikkerheden. Hvis ledelsen ikke er sundhedsfaglig, da skal kommunalbestyrelsen sørge for bistand fra sundhedsfagligt personale • Sygeplejen udføres af medarbejdere med nødvendige kompetencer. • Der foreligger instrukser for en faglig forsvarlig arbejdstilrettelæggelse af delegerede sygeplejeindsatser, herunder at medarbejderne er instrueret og oplært heri
Ledelsen	<p>Det er områdelederne i Sundhed og Senior, der beslutter hvilke opgaver, der kan delegeres ud fra kompetencerne, der er beskrevet i Sundhed og Seniors kompetenceprofiler for SSH og SSA. Desuden er det områdelederne i Sundhed og Seniors ansvar at beslutte, hvilke sygeplejeindsatser der kan rammedelegeres.</p> <p>Ledelsen af sygeplejen er ansvarlig for, at der foreligger opdaterede og entydige instrukser for sygeplejeindsatserne, og at sygeplejerskerne er oplært heri. Det er de enkelte ledes ansvar at føre relevant tilsyn.</p> <p>Det er ledelsens ansvar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At sikre, at alle medarbejdere, der udfører sygeplejeindsatser, har de relevante kompetencer • At sikre en arbejdstilrettelæggelse, som tilgodeser patientsikkerheden • At medarbejderne er instrueret og oplært i de gældende retningslinjer og instrukser for sygeplejeindsatserne • At føre tilsyn med udførelsen af sygeplejeindsatserne²
Medarbejder	Det er altid medarbejderens ansvar at frasige sig en opgave , som den pågældende ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt. Frasier medarbejderen sig en opgave, da skal den nærmeste leder orienteres.

<p>Videredelegering</p>	<p>Påtager medarbejderen sig sygeplejeindsatsen, da er medarbejderen ansvarlig for at udføre sygeplejeindsatsen med omhu og samvittighedsfuldhed samt efter gældende retningslinjer og instrukser. Hvis der er omstændigheder omkring den opgaveoverdragede sygeplejeindsats, som ændrer sig gennem forløbet, da er medarbejderen altid ansvarlig for at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søge råd og vejledning hos sygeplejersken eller • Frasige sig sygeplejeindsatsen samt orientere nærmeste leder herom <p>Vælger en medarbejder at videredelegere en sygeplejeindsats, da påtager den pågældende medarbejder sig personligt ansvar for, at sygeplejeindsatsen kan udføres fagligt korrekt samt at føre tilsyn med indsatsen.</p> <p><u>Læs mere om ansvar under afsnittet fremgangsmåde ved opgaveoverdragelse, videredelegering samt rammedelegation</u></p> <p>²På botilbud uden sundhedsfagligt personale er ledelsen ansvarlig for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At medarbejderne er oplært i medicingivning • At lægen ved, at opgaven udføres af ikke-sundhedsfagligt personale.
<p>Kompetenceprofiler</p>	
<p>Kompetenceprofil SSH</p>	<p><u>Social- og sundhedshjælpernes</u> kompetencer er beskrevet indenfor hhv. et <i>elementært</i> og et <i>grundlæggende</i> niveau jf. kompetenceprofiler SSH Jammerbugt Kommune.</p> <p>Elementært niveau</p> <p>Ved opgaveoverdragelse af indsatser, der i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommunes kompetenceprofil er beskrevet som et elementært niveau for social- og sundhedshjælper, kan sygeplejen overdrage indsatser til HELE gruppen af social- og sundhedshjælper på den pågældende arbejdsplads.</p> <p>Grundlæggende niveau</p> <p>Opgaveoverdragelse af indsatser, der i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommunes kompetenceprofil er beskrevet som et grundlæggende niveau for social- og sundhedshjælper, kan kun finde sted efter aftale på lederniveau* mellem sygeplejen og plejecentre/hjemmeplejen, inkl. aftaler om oplæring og samarbejde i relation til indsatsen.</p> <p>* Leder kan vælge at uddelegere opgaven til koordinerende sygeplejerske/faglig koordinator</p> <p>Opgaveoverdragelsen dokumenteres i den elektroniske omsorgsjournal, se flowdiagram '<i>Arbejdsgange for opgaveoverdragelse af sygeplejeindsatser fra sygeplejerske til social- og sundhedsassistent (SSA) /social- og sundhedshjælper (SSH)</i>'.</p> <p><u>Social- og sundhedsassistenternes</u> kompetencer er beskrevet indenfor hhv. et <i>grundlæggende</i> og et <i>komplekst</i> niveau jf. kompetenceprofiler SSA Jammerbugt Kommune.</p> <p>Grundlæggende niveau</p> <p>Ved overdragelse af indsatser, der i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommunes kompetenceprofil er beskrevet som grundlæggende niveau for social- og</p>
<p>Kompetenceprofil SSA</p>	

<p>Vikarer, elever og studerende</p>	<p>sundhedsassistenter kan sygeplejen overdrage indsatser til HELE gruppen af social- og sundhedsassistenter på den pågældende arbejdsplads.</p> <p>Komplekst niveau</p> <p>Opgaveoverdragelse af indsatser, der i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommunes kompetenceprofil er beskrevet som komplekst niveau for social- og sundhedsassistenter, kan kun finde sted efter aftale på lederniveau¹ mellem sygeplejen og plejecentre/hjemmeplejen, inkl. aftaler om oplæring og samarbejde i relation til indsatsen.</p> <p>* Leder kan vælge at uddelegere opgaven til koordinerende sygeplejerske/faglig koordinator.</p> <p>Opgaveoverdragelsen dokumenteres i den elektroniske omsorgsjournal, se flowdiagram</p> <p>Det er ledelsens ansvar at sikre, at både faglærte og ikke-sundhedsfaglærte vikarer har de fornødne kompetencer til at udføre sundhedslovsindsatser jf. Jammerbugt Kommunes kompetenceprofiler.</p> <p>1. Sundhedsfaglig uddannede vikarer er underlagt samme regler for delegering, som det faste personale. De er omfattet af gældende lovgivning og arbejder med udgangspunkt i de samme kompetenceprofiler, som fastansat personale.</p> <p>2. Ikke-sundhedsfaglærte vikarer og afløsere må kun efter aftale med nærmeste leder varetage sygeplejeindsatser efter Sundhedsloven.</p> <p>Social- og sundhedselever og sygeplejestuderende er underlagt samme regler for delegering, som det faste personale. Elever og studerende arbejder efter de beskrevne praktik- og læringsmål i gældende bekendtgørelser.</p>
--------------------------------------	---

Fremgangsmåde ved opgaveoverdragelse

<p>Forberedelse ved overdragelse</p> <p>Procedure for opgaveoverdragelse</p> <p>Opgaveoverdragelse inden for kompetenceprofilen</p>	<p>Den autoriserede sundhedsmedarbejder vurderer borgerens situation, graden af kompleksitet i opgaven og tager stilling til, om den kan overdrages til en anden faggruppe og inden for dennes kompetenceprofil.</p> <p><u>Inden overdragelse skal følgende overvejes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan borgeren oplæres i helt eller delvist selv at klare opgaven? • Egner opgaven sig til overdragelse (kompleksitet)? • Giver det sammenhæng og kontinuitet at overdrage opgaven? <p>Se flowdiagram <i>”Arbejdsgange for opgaveoverdragelse af sundhedslovsydelser”</i></p> <p>En sygeplejeindsats kan overdrages fra en sygeplejerske til en gruppe af social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere, hvis sygeplejeindsatsen ligger indenfor de kompetencer, der er beskrevet i kompetenceprofilen for den pågældende</p>
---	---

<p>Ansvar ved opgaveoverdragelse indenfor kompetenceprofilen</p>	<p>faggruppe. Opgaveoverdragelse indenfor kompetenceprofilen kan kun ske, når følgende betingelser er opfyldt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der foreligger en opdateret og aktuel sundhedsfaglig udredning 2. Sygeplejeindsatsen er beskrevet i den elektroniske omsorgsjournal og følgende informationer er dokumenteret: <ul style="list-style-type: none"> • Helbredstilstand og tilstandspræcisering er gennemarbejdet • Relevant handlingsanvisning (som er relateret til tilstanden) er oprettet 3. Gældende instrukser i relation til indsatsen skal være overholdt fx ved opgaveoverdragelse af medicindispensering skal borger have medicinæsker, med labels med navn og CPR-nummer, FMK er opdateret, medicin i hjemmet er gennemgået og sikret, at der er medicin til næste dosering 4. Indsatsen er visiteret med angivelse af opstartsdato <p>Indsats der ikke er gennemgået og bearbejdet kan ikke opgaveoverdrages, medmindre andet er aftalt mellem den koordinerende sygeplejerske og planlægger/faglig koordinator – Der kan eventuelt være behov for ledelsesmæssig inddragelse.</p> <p>Ved opgaveoverdragelsen til social- og sundhedsassistenter planlægges overdragelsen ud fra om opgaven er beskrevet som grundlæggende eller kompleks i kompetenceprofilen. Når indsatsen er opgaveoverdraget til hjemmepleje/plejecentre, vurderer lederen om indsatsen skal varetages af social- og sundhedsassistenter eller social- og sundhedshjælpere. Dette gøres med udgangspunkt i kompetenceprofilerne.</p> <p>Ved opgaveoverdragelse til social- og sundhedshjælpere planlægges overdragelsen ud fra, om opgaven i kompetenceprofilen er beskrevet som elementær eller grundlæggende.</p> <p>Når en sygeplejeindsats overdrages, følger HELE ansvaret for indsatsen med og overgår til de medarbejdere, som har fået overdraget sygeplejeindsatsen og disse medarbejders ledelse.</p> <p>Hvis der sker en ændring i den opgaveoverdragede sygeplejeindsatsen, da er medarbejderen altid ansvarlig for at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søge råd og vejledning hos sygeplejersken eller • Frasige sig sygeplejeindsatsen samt orientere nærmeste leder herom <p>Hvis borger har været indlagt, skal den sundhedsfaglige udredning gennemgås og opdateres af sygeplejersken inden for to døgn. Derudover skal det vurderes, om sygeplejeindsatserne fortsat er egnede til at være opgaveoverdraget og kan først genoverdrages når ovenstående betingelser er opfyldt. I forbindelse med udskrivelse kan den koordinerende sygeplejerske vurdere, om borgers vanlige indsatser kan fortsætte, indtil opfølgende besøg er udført.</p> <p>Opgaveoverdragelse af indsatser som ikke er inden for kompetenceprofilen</p> <p>Ved en opgaveoverdragelse, som ikke er indenfor kompetenceprofilerne, er det ledelsen i hjemmeplejen eller på plejecenter, som har ansvaret for, at der altid er medarbejdere på arbejde, med kompetencer til at varetage sygeplejeindsatsen. Hvis dette ikke er</p>
--	--

<p>Ansvar for overdragede indsatser</p>	<p>tilfældet, er det lederens ansvar at give sygeplejeindsatsen tilbage til sygeplejen. I dette tilfælde skal opgaveoverdragelsen revurderes og evt. ophøre.</p> <p>Ved en opgaveoverdragelse, som ikke er indenfor kompetenceprofilen, følger ansvaret for sygeplejeindsatsen med opgaven og overgår til de medarbejdere, som har fået overdraget sygeplejeindsatsen og disse medarbejders ledelse.</p> <p>Hvis der sker en ændring i opgaveoverdragede sygeplejeindsatser, er medarbejderen altid ansvarlig for at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søge råd og vejledning hos sygeplejersken og orientere nærmeste leder eller • Frasige sig sygeplejeindsatsen samt orientere nærmeste leder herom <p>Hvis borger har været indlagt, skal den sygeplejefaglige udredning gennemgås og opdateres af en sygeplejerske inden for to døgn. Derudover skal det vurderes, om sygeplejeindsatserne fortsat er egnede til at være opgaveoverdraget og genoverdrages når ovenstående betingelser er opfyldt. I forbindelse med udskrivelse kan den koordinerende sygeplejerske vurdere, om borgers vanlige indsatser kan fortsætte, indtil opfølgende besøg er udført.</p> <p>En opgaveoverdragelse er ikke automatisk en "borgeroverdragelse". Dette betyder, at nogle indsatser hos en borger kan være opgaveoverdraget, mens andre sygeplejeindsatser, hos den samme borger, fortsat varetages af sygeplejen. Konkret betyder dette, at forskellige ledelsesfelter kan have hver sit ansvar for forskellige sygeplejeindsatser ved den samme borger.</p> <p>Hvis det ud fra den sygeplejefaglige udredning vurderes, at alle sygeplejeindsatser kan overdrages, da skal den organisatoriske tilknytning til sygeplejen fjernes i omsorgssystemet</p>
---	---

Rammedelegation

Læge – akutsygeplejerske

<p>Rammedelegering</p> <p>Rammedelegation til borgergrupper.</p>	<p>Rammedelegering indbefatter at en autoriseret sundhedsmedarbejder delegerer til en medhjælp, inden for en fastlagt ramme, til selv at vurdere behovet for behandling og gennemførelse heraf.</p> <p>Der kan foretages rammedelegation ift. behandling af en veldefineret borgergruppe, uden at den autoriserede sundhedsmedarbejder forinden har taget stilling til den enkelte borger. Lægen delegerer således til en bestemt personalegruppe at de kan iværksætte behandling ift. en veldefineret borgergruppe, hvis de selv fagligt vurderer, at behovet opstår, uden at lægen forinden har taget stilling til den enkelte borger.</p> <p><u>I Jammerbugt Kommune er der lavet rammedelegering på blodsuktermåling, CRP og hgb måling, til akutsygeplejerskerne ift. en borgergruppe.</u></p> <p>Forud for rammedelegation skal medarbejdere modtage teoretisk og praktisk oplæring. Efter endt oplæring har medarbejderne selv ansvar for at vedligeholde deres kompetencer.</p>
--	---

Dokumentation

<p>Dokumentationspligt</p>	<p>Dokumentationspligten følger altid sundhedslovsopgaven. Der skal dokumenteres i forbindelse med eller snarest muligt efter borgerkontakten og senest inden vaggens ophør.</p>
----------------------------	--

Der skal dokumenteres i det elektroniske omsorgssystem ud fra gældende lovgivning og dokumentationsstandarder i Sundhed og Senior i Jammerbugt Kommune.

Referencer

Notat vedrørende Delegation. Kommunernes Landsforening. Maj 2015

http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_68087/cf_202/KL-s_delegationsnotat_maj_2014.PDF

Retsinformation. (VEJ nr. 115 af 11/12/2009). [Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp \(delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed\)](#).

Retsinformation. (LBK nr. 731 af 08/07/2019). [Autorisationsloven](#)

Retsinformation. (VEJ nr. 9521 af 01/07/2021). [Vejledning om sygeplejefaglig journalføring \(Til personale der varetager sygeplejefaglige opgaver\)](#)

Opgaveoverdragelse inden for kompetenceprofil

Når opgaver overdrages, tages opgavetype og kompleksitet i betragtning. Nedenfor ses de forskellige sygeplejeniveauer og hvilke opgaver, de indeholder samt hvilke medarbejdere, der forventes at kunne varetage opgaverne ud fra deres kompetenceprofiler.

Det elementære niveau

Nogle indsatser på det elementære niveau er omfattet af serviceloven. Hvis de elementære indsatser er omfattet af sundhedsloven, vil **social- og sundhedshjælpere** forventes at kunne varetage indsatserne efter opgaveoverdragelse.

Er karakteriseret ved:

- Lette, stabile og overskuelige forløb
- Få problemstillinger er i spil

Det er opgaver, der er forbundet med borgerens daglige livsførelse, hvad enten denne er **delvis selvhjælpen**, har **begrænsede helbredsproblematikker** eller er **sengeliggende**. Det drejer sig om elementære opgaver, som borgeren selv ville have udført, hvis den pågældende havde været i stand til det.

Opgaverne kan fx omfatte:

- Tidlig opsporing af forandringer i helbredstilstand inden for den pågældende indsats
- Videreformidling af observationer til relevante samarbejdspartnere
- At forebygge, understøtte og motivere

Opgaverne kan være opgaveoverdraget fra en sygeplejerske eller en social- og sundhedsassistent.

Det grundlæggende niveau

Social- og sundhedshjælpere kan varetage indsatser på det grundlæggende niveau efter oplæring evt. i samarbejde med social- og sundhedsassistenten eller sygeplejersken.

Social- og sundhedsassistenter forventes at kunne varetage indsatser på det grundlæggende niveau.

Der er tale om sammensatte, stabile forløb, hvor **problemerne er afgrænsede og umiddelbart forudsigelige**. Det gælder både sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende tiltag ved uproblematisk forløb.

Er karakteriseret ved:

- Når borgerens situation ændrer sig begrænset over tid
- Når der indgår få/enkelte aspekter i løsningen af indsatsen
- Når der er få eller ingen problemstillinger/grundlæggende behov, der påvirker hinanden.
- Når borgeres sygdomsproblemer er klare og tydelige

Opgaverne kan være delegeret direkte fra lægen eller opgaveoverdraget fra en sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent.

Det komplekse niveau

Opgaverne på det komplekse niveau udføres fortrinsvis af **sygeplejersker**. **Social- og sundhedsassistenter** kan varetage stabile komplekse indsatser efter opgaveoverdragelse.

Problematisk eller **akutte sygeplejesituationer giver komplekse sygeplejeopgaver**. Det kan også være opgaver, der kræver en specialiseret indsats eller et højt niveau af teoretisk viden. Nogle opgaver er komplekse i sig selv, mens andre bliver det som følge af, at borgerens tilstand ændrer sig.

Er karakteriseret ved:

- Borgerens situation ændrer sig akut/hurtigt
- Der er flere problemstillinger/grundlæggende behov, der påvirker hinanden.
- Borgerens sygdomsproblemer er enten skjulte eller uklare og kræver omfattende dataindsamling og analyse
- Situationen er præget af etiske dilemmaer, hvor borgeren og/eller dennes pårørende kan være uenige i pleje og behandling af borgeren

Det er opgaver, som kræver evne til at identificere, analysere, planlægge, udføre og evaluere sygeplejeproblemer og således begrunde handlinger ud fra sundhedsfaglig viden. Det er situationer, hvor borger eller pårørende har behov for viden og støtte til at identificere ressourcer og belastninger for at kunne handle hensigtsmæssigt i forhold til sundhedsfremme og forebyggelse ifm. sundhedssvigt og sygdom.

Gældende for SOSU-elever

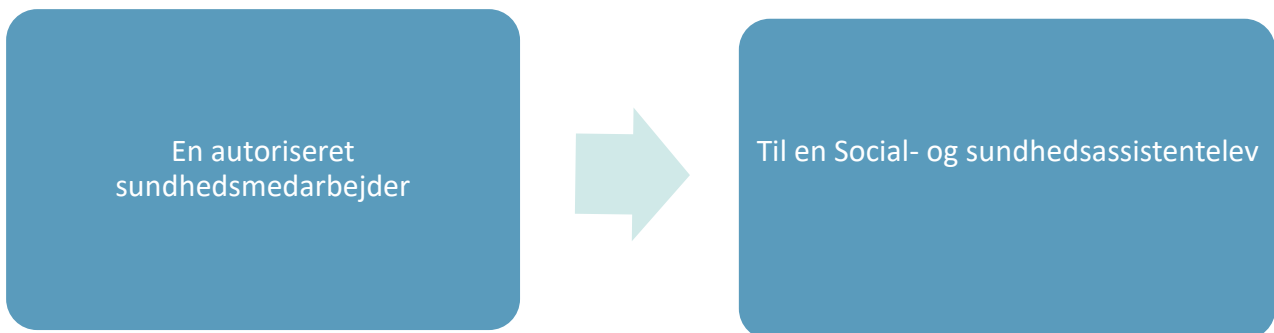
- Inden SOSU-eleven udfører sundhedslovsydelsen, skal eleven i samarbejde med sin vejleder **udarbejde en skriftlig opgave**, dette er for at sikre kontinuitet og sammenhæng i læringen.
- SOSU- elever er under oplæring og har **løbende brug for vejledning** for at sikre, at der sker en progressiv udvikling af elevens kompetencer og opfølgning af de delegerede opgaver som eleven har, kan derfor tænkes ind som en naturlig del af den ugentlige vejledning.
- Eleven fastholdes derved i sin læringsproces.

Hvis eleven ikke føler sig klar til at påtage sig opgaven så har denne ansvaret for at frasige sig opgaven.

Hvis der sker ændring i den overdraget sygeplejeindsats, har eleven altid ansvar at søge råd og vejledning hos Social- og sundhedsassistent, sygeplejerske eller frasige sig sygeplejeindsatsen samt orientere nærmeste leder herom.

Begrebsafklaring

Opgaven udføres under opsyn (UO)

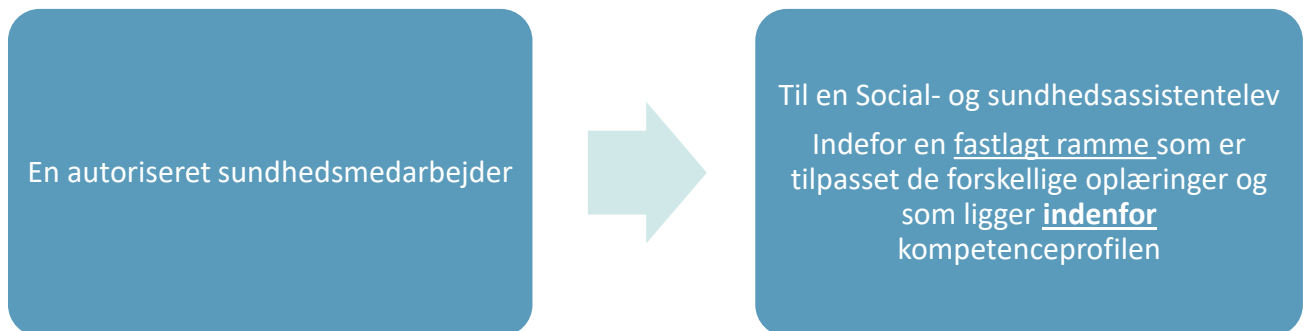
Social- og sundhedsassistentelever kan få lov til at udføre sundhedslovsopgaver under opsyn af en autoriseret sundhedsperson.

Eleven må udføre opgaven når denne har **udarbejdet opgave** og **haft vejledning** efter gældende instrukser ift. VAR og opgaven skal **udføres under opsyn** sammen med en autoriseret sundhedsperson.

- **Dette er gældende for Social- og sundhedsassistentelever**

Det fremgår af det efterfølgende skema, hvilke opgaver der kan udføres under opsyn.

Opgaveramme (OR)

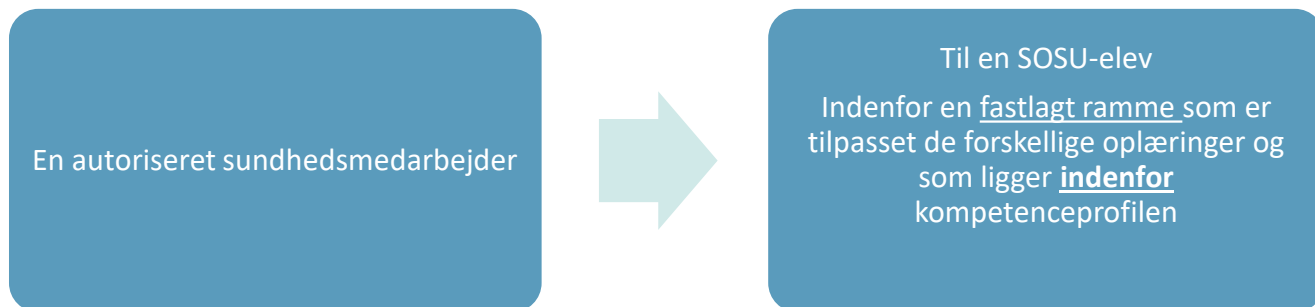
SOSU-elever arbejder indenfor en fastlagt ramme af sundhedslovsydelser.

Det er nærmeste leder der har det faglige ansvar for opgaven.

- Ved opgaver, der kan opgaverammeoverdrages og hvor oplæringen er fortaget af en social- og sundhedsassistent, som har sikret sig, at eleven har de nødvendige faglige kompetencer gennem teoretisk og praktisk oplæring i gældende retningslinjer og instrukser (VAR) så følger opfølgningen af den social- og sundhedsassistent, som kender elevens forudsætninger og viden – dette vil typisk være elevens vejleder.
- Opgaver indenfor opgaverammen kan varetages hos enhver borger i Jammerbugt Kommune.
- **Dette er gældende for Social- og sundhedsassistentelever**

Det fremgår af det efterfølgende skema, hvilke opgaver der kan udføres som opgaveramme.

Opgaveroverdragelse (OO)

SOSU-elever kan kun få opgaveoverdragelse sundhedslovsopgaver hos deres tildelte borgere.

SOSU-elever arbejder indenfor en fastlagt ramme af sundhedslovsydelser.

Rammen er udarbejdet således, at jo mere teoretisk viden og praktiske færdigheder eleven opnår gennem sin uddannelse, des flere sundhedslovsydelser, kan eleven få delegeret. Rammen afspejler også niveauet af sundheds- og sygeplejeniveau, *ex. vil en SOSU-elev kun få en begrænset opgaveramme i deres første oplæring, som udvides i de næste oplæringer, for til sidst, at give eleven mulighed for at opnå fagkompetencer svarende til den pågældendes uddannelses faglige kompetenceprofil.*

SOSU-elever er under uddannelse og har derfor ingen selvstændig kompetenceprofil.

Hvis en opgave **ikke** ligger indenfor elevens kompetence og eleven tidligere har opnået specialiseret kompetence indenfor en konkret opgave, kan opgaveoverdragelsen ske, **hvis nærmeste leder vurderer at eleven har relevante kompetence eller efter oplæring af eleven.**

Det er nærmeste leder der har det faglige ansvar for opgaven.

Ex. en elev i oplæring 1A som får tildelt en borger som er kateter bruger og eleven har opnået kompetencer gennem andet relevant arbejde.

Ex. en SSA-elev medicindispensering i sin 3C oplæring, da de har bestået sin farmakologi eksamen inden de starter i oplæring 3C.

- Ved opgaver, der kan opgaveroverdrages og hvor oplæringen er fortaget af en social- og sundhedsassistent, som har sikret sig, at eleven har de nødvendige faglige kompetencer gennem teoretisk og praktisk oplæring i gældende retningslinjer og instrukser (VAR) så følger opfølgningen af den social- og sundhedsassistent, som kender elevens forudsætninger og viden – dette vil typisk være elevens vejleder.
- **Dette er gældende Social- og sundshjælper elever og Social- og sundhedsassistent elever**

Det fremgår af det efterfølgende skema, hvilke opgaver der kan opgaveoverdrages.

Ikke gældende for SOSU-Elever

Begrebsafklaring

Videredelegering

En autoriseret
sundhedsmedarbejder

Videredelegering kan anvendes, hvis en sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent, **grundet en uventet situation**, ikke er i stand til at varetage en planlagt og uopsættelig sundhedslovsindsats. Videredelegering er altid personlig og sker dermed fra en medarbejder til en anden. Videredelegering kan ikke finde sted fra en medarbejder til en medarbejdergruppe.

SOSU-elever under oplæring og derfor vil det altid være en faglært sundhedsfaglig medarbejder der får en sundhedslovsopgave mundtligt videredelegeret.

Rammedelegation

Fra læge

Til en akutsygeplejerske
ift en borgergruppe
I jammerbugt kommune er der lavet
rammedelgering på blodsuktermåling, CRP
og hgb måling.

Dette er gældende fra læge til akutsygeplejerske.

SOSU-elever Faglige kompetenceprofil

Opgaven udføres under opsyn (UO)	Eleven må udføre indsatsen når denne har udarbejdet en opgave, er oplært i opgaven efter gældende instrukser fra VAR og opgaven skal udføres under opsyn sammen med en autoriseret sundhedsperson.
Opgaveramme (OR)	Eleven må udføre indsatsen når denne har udarbejdet en opgave, er oplært i opgaven efter gældende instrukser fra VAR og nærmeste leder har godkendt eleven. Gælder til alle borger i Jammerbugt kommune.
Opgaveroverdragelse (OO)	Eleven må udføre indsatsen når denne har udarbejdet en opgave, er oplært i opgaven efter gældende instrukser fra VAR og nærmeste leder har godkendt eleven. Er personlig og gælder kun til tildelte borgere

Sygeplejeindsatser	SSH- elev			SSA-elev					
	Oplæring			Oplæring					
0. UDREDNING OG OPFØLNING	1A	1B	2	1A	1B	2	3A	3B	3C
Sundhedsfagligudredning					UO	UO	UO	UO	OO
Faldudredning					UO	UO	UO	UO	OO
Koordinering af indsatser					UO	UO	UO	UO	OO
Videokonsultation med egen læge					UO	UO	UO	UO	OO
1. FUNKTIONSNIVEAU									
ADL (medhjælp - altid i samarbejde med en sygeplejerske eller SSA)			OO		OO	OO	OO	OO	OO
2. BEVÆGEAPPARATET									
Forflytning og mobilisering (medhjælp - altid i samarbejde med en sygeplejerske eller SSA)			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Anlæggelses ortopædiske hjælpemidler (daglig)			OO		OO	OO	OO	OO	OO
3. ERNÆRING									
Sondeernæring nasalsonde					UO	UO	UO	UO	OO
Afkobling nasalsonde					UO	UO	UO	UO	OO
Sondeernæring PEG eller Mic-Key sonde (gælder også sondeernæring på pumpe)			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Afkobling af PEG eller Mic-Key sonde			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Rengøring/pleje			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Skift af væske i Mic-Key sonde					UO	UO	UO	UO	OO
Væske pr. os – iværksætte og føre væskeskema.		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO

Ernæringscreening					UO	UO	UO	UO	OO
Udregne BMI			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Kostvejledning			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Blodsuktermåling/profil			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Vejning af borger		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO
4. SÅRBEHANDLING									
Tjek af fødder – diabetespatienter ikke dagl. pleje			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Tryksår (udføre sårpleje)					UO	UO	UO	UO	OO
Tryksårsscreening - Bradenscore					UO	UO	UO	UO	OO
Tryksårforebyggelse			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Hudproblemer SSH- skift af plaster, smører med medicinske cremer ex. mod svamp/eksem. SSA – Eksem, kløe, lus, fnat, småsår og hudafskrabninger.			OO		OO	OO	OO	OO	OO
5. Kommunikation									
Tolkebistand ved borger/kommunikationshjælpemidler					UO	UO	UO	UO	OO
6. PSYKOSOCIALE FORHOLD									
Psykisk pleje og støtte, råd og vejledning					UO	UO	UO	UO	OO
Psykisk pleje og støtte - mestring					UO	UO	UO	UO	OO
7. RESPIRATION OG CIRKULATION									
PEEP-fløjte			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Ekspektoratprøver					UO	UO	UO	UO	OO
Observationer og støtte - respirationsbesvær			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Respirationsøvelser/korrekt hosteteknik					UO	UO	UO	UO	OO
Rengøring af apparatur			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Justering af ilt			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Skift af iltslange/iltflaske			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Skift af transportabel iltbombe/iltflaske			OO		OO	OO	OO	OO	OO
TCN-målinger (hjælp hertil)			OO		OO	OO	OO	OO	OO
C-pap					UO	UO	UO	UO	OO
Bi-pap			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Anlæggelse af kompressionsforbinding					UO	UO	UO	UO	OO
Kompressionsstrømper, -hansker og -ærmer af og på ingen sår	OO	OO	OO	OO	OR	OR	OR	OR	OR
Kompressionsstrømper, -hansker og -ærmer af og på med sår					UO	UO	UO	UO	OO
Kompressionsforbinding af			OO		OO	OO	OO	OO	OO
BT			OO		OO	OO	OO	OO	OO
BT manuelt					UO	UO	UO	UO	OO
Puls			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Respirationsfrekvens			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Satrationsmåling (Akut)					UO	UO	UO	UO	OO
Vægt		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO
Temperatur		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO

TOBS måling		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO
Anlæggelse af stumpforbinding					UO	UO	UO	UO	OO
8. SEKSUALITET									
Råd og vejledning (ift. seksuelle problemer forårsaget af sygdom, operation, alderdom eller medicinsk behandling)					UO	UO	UO	UO	OO
9. SMERTE OG SANSEINDTRYK									
Smerteproblemer/smertelindring					UO	UO	UO	UO	OO
Pleje af øjenprotese og øjenhule			OO		OO	OO	OO	OO	OO
10. SØVN OG HVILE									
Afdækning og identifikation af søvnproblemer			OO		OO	OO	OO	OO	OO
11. VIDEN OG UDVIKLING									
Pleje i palliative forløb					UO	UO	UO	UO	OO
Oplæring borger og pårørende i teknologi/hjælpemidler					UO	UO	UO	UO	OO
12. UDSKILLELSE AF AFFALDSSTOFFER									
Stomipleje- og behandling, stabile forløb			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Urinprøvetagning			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Kontinensudredning – hjælp til målinger			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Anlæggelse/skift af permanent kateter, kvinder					UO	UO	UO	UO	OO
Kateterskyllning med NaCl					UO	UO	UO	UO	OO
Kateterskyllning med urotainer					UO	UO	UO	UO	OO
Ballontjek					UO	UO	UO	UO	OO
Kateterpleje, ventilskifte og observationer – herunder topkateter			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Tømning af kateterposer og urinposeskift			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Hudpleje og skift af forbinding indstiksted			OO		OO	OO	OO	OO	OO
SIK kvinder					UO	UO	UO	UO	OO
Afføringskema		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO
Afføringsprøver			OO		OO	OO	OO	OO	OO
13. MEDICINADMINISTRATION									
Dosisdispensering					UO	UO	UO	UO	OO
Medicindispensering					UO	UO	UO	UO	OO
Udlevering og givning ad medicin (doseret)	OO	OO	OO	OO	OR	OR	OR	OR	OR
Udlevering og givning PN medicin (doseret)					UO	UO	UO	UO	OO
Insulingivning i stabil forløb					UO	UO	UO	UO	OO
Øjendrypning stabil forløb – livslang behandling.					UO	UO	UO	UO	OO
Øjendrypning viskøse dråber	OO	OO	OO	OO	OR	OR	OR	OR	OR
Drypning af øre			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Subcutan injektion/intramuskulær injektioner					UO	UO	UO	UO	OO
Medicinske plaster SSH: skifte nicotinplaster når det er inkluderet i medicinsk behandling SSA: skifte smerte og demens plaster			OO		OO	OO	OO	OO	OO
Inhalationsmedicin			OO		OO	OO	OO	OO	OO

Medicin i sonde					UO	UO	UO	UO	UO	OO
Medicinske cremer/salver			OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO
Antabus (Hvis borger selv administrer medicin men har behov for støtte)			OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO
Vagitorier			OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO
Suppositorier			OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO
Udlevering flydende laksantia	OO	OO	OO	OO	OR	OR	OR	OR	OR	OR
Rektal afføringsmiddel – Mikrolax regelmæssigt.			OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO
Klyx ved forstoppelse					UO	UO	UO	UO	UO	OO
Flydende medicin pr. os					UO	UO	UO	UO	UO	OO
Røngøring af hjælpemidler		OO	OO		OO	OO	OO	OO	OO	OO

Opgaver som **ikke** er nævnt i SOSU-elever kompetenceprofil, er vurderet, at det er SUL opgaver som eleven først kan opnå kompetence i efter uddannelsen.

- *Ex. Subcutan injektion fast medicin i sommerfugl/stift.*
- *Kirurgiske sår*
- *Pin-pleje*
- *Tracheostomipleje*